

# VALÓSÁG

---

A Valóság rovatban ezúttal három olyan fiatalemberrel készítettünk interjút, akiknek különböző az értékrendjük és politikai meggyőződésük, és valamilyen formában aktív politikai szerepet is vállalnak. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a gyerekkori család, az iskola és a kortárs környezet mennyire befolyásolják a fiatal felnőttek politikai meggyőződésének és pártválasztásának alakulását.

*„Viszonylag liberális, de nemzeti érzelmű hangnemben írjuk a cikkeket”*

## Rumi Tamás, az UFI (Utolsó Figyelmeztetés) folyóirat szerkesztője

*Educatio: A XII. kerületben folytatjuk a beszélgetést, szüleid lakásában. Itt nőttél föl, ebben a házban?*

*Rumi Tamás:* Igen, sőt édesapám is itt volt kisgyerek. Családom már 50 éve itt lakik. Én 1980-ban születtem, szóval most vagyok 24 éves. Édesapám szintén budapesti születésű. Ő ugyan villamosmérnök végzettségű, de most informatikai területen dolgozik egy vállalatnál. Édesanyám laborasszisztens volt, tanítóként is dolgozott egy ideig, most pedig a Pázmány ITK-n dolgozik a tanulmányi osztályon. Ő egyébként Erdélyben született, Nyárádremetén, ez a Nyárád völgyében egy nagyon szép kis falu. Onnan költözött át Magyarországra, mikor a papámmal összeházasodtak.

*E: Ott ismerkedtek meg?*

*R. T.:* Nem, itt Magyarországon egy nemzetközi ifjúsági találkozón. A fél rokonságom most is kint él Erdélyben. Elég gyakran járok ki, gyakorlatilag minden évben voltam kint születésem óta. A nyarakat általában ott töltöttük a testvéreimmel, úgyhogy első kézből vannak élményeim arról, hogy milyen ott magyarnak lenni, és milyen volt annak idején a Ceausescu-korszakban. Ez mindenképpen meghatározó volt számomra.

*E: 9–10 éves voltál a rendszerváltáskor. Jelentett ez neked valamit, vagy akkor még kicsi voltál ehhez?*

*R. T.:* Még túl kicsi voltam. Ami nagyon megmaradt bennem, s ez szintén családi indítatás, a romániai forradalom időszaka. Ceausescu kivégzése elég mélyen bennem maradt, mert az nekünk nagy szó volt, hogy megdőlt az ottani rendszer. Kisgyerek voltam, nem tudtam teljesen fölfogni a dolgokat, de láttam, hogy a családban ez milyen reakciókat vált ki, és valahogy én is átéreztem ezt annak idején. Szerintem ez jobban megmaradt bennem, mint a magyarországi események.

*E: Akkor jártatok kint?*

*R. T.:* Abban az időszakban nem, de a rokonaim mind kint voltak, tudták, hogy mi zajlik, és telefonon kapcsolatban voltunk velük. Nem sokkal előtte jártunk kint, de akkor még



senki nem gondolta, hogy meg fog dőlni a Ceausescu-rendszer. Úgyhogy ez sokkal meghatározóbb volt. Ezen kívül még Kádár temetésére emlékszem a tévéből, de másra nem.

*E: Családod vonzódik a politikához?*

R. T.: Hát ezt így nem mondanám, mindenesetre a rendszerváltás óta állandó téma a családban a politika. Azelőtt a nagyszüleim egyáltalán nem politizáltak, mert egyrészt nem volt szabad, másrészt meg abban a közegben nem is volt ehhez sok kedvük. A rendszerváltás után nyilván más lett a helyzet, de igazából egyik rokonom se politizált aktívan, senki nem volt párttag a családban, semmiféle mozgalomban nem vettek részt. A baráti körben ez téma volt, de a nagypolitika szintjén nem volt senki tevékeny. Úgyhogy én vagyok az első a családban, aki valamilyen szervezet keretében foglalkozik politikával, még hogyha annak is csak a külpolitikai részével. Én is viszonylag későn sodródtam bele, csak 19 éves koromban kezdtem el ezzel aktívabban foglalkozni.

*E: Hova jártál iskolába?*

R. T.: Itt van egy utcával lejjebb, a Németvölgyi úti Általános Iskola, közismertebb nevén a „mackós iskola”, mert két nagy mackó szobor van előtte. Még Klebelsberg alapította annak idején. Ez egy eléggé, hát hogy is mondjam, ellenzéki szellemű iskola volt annak idején.

*E: Ez miben nyilvánult meg?*

R. T.: Például az olvasókönyvben Lenin bácsit meg az Auróra cirkálót rendszeresen átugrottuk. Ideológiailag nem képezték minket túlságosan. Mondjuk, ez engem első, második osztályban érintett csupán, hiszen utána jött a váltás.

*E: Ezt egy hét-nyolc éves gyerek honnan veszi észre, mármint hogy bizonyos részeket átugrotok? Annyira feltűnő volt, vagy csak utólag értetted meg?*

R. T.: Inkább csak utólag, hisz akkor természetesen sokkal érdekesebb lett volna egy hadihajóról, az Auróra cirkálóról olvasni, mint a Fiat 500-asról, vagy nem tudom, még milyen történetek voltak az olvasókönyvben. Emlékszem, kicsit sajnáltuk is, hogy ezekkel a dolgokkal nem foglalkozunk. Aztán később értettük meg, hogy ennek mi volt az ideológiai háttere. Nekünk soha nem tanítottak például kommunista indulókat sem. Ez a környék nem kimondottan az előző rendszer hatalomgyakorlóinak a bázisa, úgyhogy akikkel én együtt jártam iskolába, azoknak a szülei nem örültek volna, hogyha a gyermekeiket ilyen szellemben tanítják. Meg hát a tanárok is erről a környékről származtak. Nem véletlenül tartják ezt a kerületet a keresztény középosztály bástyájának.

*E: Hogy ment a tanulás?*

R. T.: Jól ment, semmi gond nem volt vele. Jó tanulónak számítottam, még ha nem is voltam a legjobbak között.

*E: Testvéreid is ide jártak? Hányan vagytok testvérek?*

R. T.: Hárman vagyunk, van egy öcsém meg egy húgom. Húgom most érettségizett tavaly, jelenleg az ELTE-re jár óvopedagógiára. Öcsém pedig idén végez a TF-en, ami szintén itt van a közelben. Nagyon szeretik mindketten, amit csinálnak, jól választottak. Én a szentendrei Ferences Gimnáziumba jártam.

*E: Ezt a szülők döntötték el?*

R. T.: Nem, rám bízta a döntést. Végül is két hely jött szóba: a budapesti Piarista Gimnázium és a szentendrei Ferences Gimnázium, ahova több ismerősünk, rokonunk is járt, nagymamám testvére is többek között. Szóval rám bízta, hogy melyik helyre megyek, mert mind a kettőre fölvettem. Végül Szentendrét választottam.

*E: Egyértelmű volt, hogy egyházi iskolába mész?*

*R. T.:* Egyértelmű volt, persze. Mi katolikus család vagyunk. Nagypám is Pannonhal-  
mára járt, sőt ott is született, és édesapám is a Piarista Gimnáziumban végzett. Minket  
is ebben a szellemben neveltek, úgyhogy világos volt, hogy egyházi iskolába fogok majd  
járni, és ezzel én is teljes mértékben egyetértettem. Nem is bántam meg, mert nagyon-  
nagyon jó és szép éveket töltöttem Szentendrén. Annyi hátránya volt, hogy ki kellett  
járni mindennap, ami másfél órát jelentett. De azt is könnyen meg lehetett szokni, sőt a  
végén már szerettük is. Az osztályom is fantasztikus volt. Mind a mai napig összefarunk,  
életre szóló barátságokat kötöttünk, úgyhogy semmiképpen sem bántam meg ezt a dön-  
tést. Politikával egyébként ott sem foglalkoztunk. Egymás között beszélgettünk róla, de  
hogy például elmenjünk valamilyen gyűlésre, az szóba sem jöhetett.

*E: Ez a jó viszony a tanárokkal is vonatkozott?*

*R. T.:* Igen, abszolút mértékben.

*E: Volt esetleg kedvenc tanárod?*

*R. T.:* Osztályfőnökömet emelném ki első helyen, Magyar Gergelyt, hittantanáromat,  
aki most a kapisztránus provincia tartományfőnöke. Ő osztályfőnökként teljesen közel  
tudott hozzánk kerülni, megbíztunk benne. Nagyon össze tudott minket tartani, annak  
ellenére, hogy voltak problémák is az osztályban. Az iskola legfelső vezetésével voltak  
összezőrdülései néhány osztálytársamnak, de ezt leszámítva nagyon összetartó osztály  
volt a miénk. A másik tanárom, aki még nagy hatással volt rám, sajnos már nem él, Pin-  
tér Ernő atya, aki a latintanárom volt. Amit ő polihisztorként és a római kultúrtörténe-  
tet tökéletesen ismerő emberként nyújtott nekünk, az tényleg felbecsülhetetlen. Az is  
érdekes, hogy latinra ketten jártunk az osztályból, úgyhogy meglehetősen családias kö-  
rülmények között tudtunk a témával foglalkozni.

*E: Nem volt kötelező a latin?*

*R. T.:* Nem, csak választható tantárgy volt. Mivel nekem már általános iskolában meg-  
volt az angol nyelvvizsgám, így angolt nem akartam tanulni még egyszer, inkább a la-  
tint és a németet választottam. Nem bántam meg azt sem, már csak azért sem, mert az  
egyetemen, ahol a jogászoknak kötelező a latin valamilyen szinten, így nem kellett ta-  
nulnom. De nem is a nyelv az, ami meghatározó volt, hanem a kultúrtörténet, ami a na-  
gyobb részét tette ki a foglalkozásainknak. Még a régészetbe is belekontárkodtunk egy  
kicsit. Kimentünk ásatásokra is segíteni, mert Szentendre elég gazdag római emlékek-  
ben, voltunk elég sokat katalógizálni, nagyon érdekes volt. Mindezt egy olyan ember se-  
gítségével tettük, aki gyakorlatilag minden kérdésre tudta a választ. Akármit kérdeztünk  
tőle abban a témában, ő azt ismerte. Ezenkívül ő szerkesztette az iskolaújságot, amibe  
rendszeresen írtam. Főleg ókortörténeti témájú cikkeket, ennek az újságnak tudniillik  
ez volt a fő profilja. Úgyhogy én is ebben a témában publikáltam, méghozzá elég sokat.  
Ez már előre vetítette későbbi újságírói tevékenységemet. Ő volt tehát az az ember, aki-  
től nagyon sokat tanultam. Egyébként nemzetközi hírű tudós is volt, csigaszakértő, több  
csigafajt ő határozott meg, amik róla is vannak elnevezve. Sokat járt külföldre is kutat-  
ni, sőt borszakértő is volt emellett, főzni is kiválóan tudott, meg internetes honlapot is  
szerkesztett, úgyhogy tényleg nagyon sokoldalú ember volt.

*E: Miért lettél jogász, amikor ennyire érdekelt a történelem?*

*R. T.:* Ez jó kérdés. Nekem gimnáziumban is a történelem és magyar voltak a kedvenc  
tárgyaim. Mindig is humán irányultságú ember voltam, úgyhogy föl sem merült, hogy



nagyapám meg édesapám nyomdokaiba lépjek, és mérnök legyen belőlem. Mindenképpen vagy történész vagy jogász szerettem volna lenni, ez így kikristályosodott bennem már a második év környékére. A végső döntést azonban csak az utolsó pillanatban hoztam meg. Indultam a Pázmány Péter tanulmányi versenyen a Pázmány Egyetem Bölcsész Karán, történelmi témában, amire egy, az 50-es évekről írt esszével neveztem. Föl is vettek volna felvételi nélkül történész szakra, de végül be se adtam a jelentkezésemet, csak a jogra. Valahogy így alakult. Talán a közélet iránti, akkor már fokozódó érdeklődésem indított erre, és így lettem végül jogász a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen.

*E: Mi fokozta az érdeklődésedet? Ez abból állt, hogy napilapokat olvastál?*

*R. T.:* Igen, én már gimnazista koromban rendszeresen olvastam napilapokat. De végül is politikai szervezethez csak az egyetemen csatlakoztam, igaz, már elsőéves koromban. Mert ott kerültem kapcsolatba olyan barátokkal, akik aktívak voltak ezen a téren, és ők vittek bele tulajdonképpen.

*E: Ez milyen szervezet volt?*

*R. T.:* A Fidelitas. 1999 decemberében léptem be, ha jól emlékszem. Akkor még annyira nem voltunk aktívak, inkább az egyetemen próbáltunk meg szervezkedni. Részben sikerrel, mert meghívtunk neves előadókat, több professzorunkat is megkértük, hogy tartsanak előadást a fiataloknak különféle témákban. Ezek a rendezvények akkoriban elég sikeresek voltak. Csak hát ugye, egy felsőoktatási intézményben mindig kényes dolog a politika, úgyhogy nem is nagyon erőltettük. Így hát direkt politikai előadást nem szerveztünk. Amikor politikusokat hívtunk meg, az inkább szakkollégiumon keresztül történt. Tehát mint Fidelitast, minket ott nem is engedtek működni, és ezt el is fogadtuk. Persze próbálkoztunk, de láttuk, hogy ez ilyen formában nem működik, úgyhogy emiatt hívtuk meg szakkollégiumon keresztül a politikusokat, de erre csak néhányszor volt példa. Inkább egyéb közéleti szereplőket csábítottunk oda, professzoraink közül is válogatva. Szóval ennyiben merült ki az egyetemen a közéleti tevékenységünk.

*E: A Fidelitasban akkor milyen funkciót töltöttél be?*

*R. T.:* Kezdetben semmilyen funkcióm nem volt, de később itt a XII. kerületben a kerületi csoport alelnöke lettem. De már nem vagyok az, és nem is kívánok a jövőben ilyen jellegű pozíciókat betölteni.

*E: Rosszak voltak a tapasztalataid?*

*R. T.:* Igen, rosszak voltak a tapasztalataim. Mondhatnám, hogy valamilyen szinten kiábrándultam a dolog belpolitikai részéből, és emiatt viszonylag korán, úgy 2001-től kezdve, a nemzetközi ügyek felé fordultam. Akkor vettem részt az első nemzetközi konferencián. Tulajdonképpen valakit helyettesíteni mentem ki, az EDS, azaz a European Democrat Students egyik szemináriumára, aztán valahogy ott ragadtam. Egy évvel azelőtt még Tóth Edina, akit személyesen ismertem, volt ennek a szervezetnek az alelnöke magyar részről, később tiszteletbeli elnöke lett, és ő segített abban, hogy be tudjak illeszkedni. Egyébként ez nem okozott különösebb nehézséget. Egy év múlva már rám bízta az egyik állandó munkacsoport vezetését. Ez az Európai Unió biztonságpolitikai és belpolitikai együttműködésével foglalkozott, két éven keresztül vezettem. Nagyon sok tapasztalattal tett engem gazdagabbá, mert itt tudtam megtanulni, hogy is működik igazából egy nemzetközi szervezet. Végül tavaly júliusban az EDS alelnökévé választottak.

*E: Leírnád egy pár mondatban, mivel foglalkozik ez a szervezet?*

*R. T.:* A European Democrat Students vagy EDS viszonylag régi, nagy múltú szervezetnek számít az európai nemzetközi palettán, ugyanis még a 60-as években alapították, eredetileg

kereszténydemokrata irányultságú szervezetként. Még a neve is ezt tükrözte annak idején. Aztán később, a 70-es években, liberális szervezetek is csatlakoztak hozzá, és ettől kezdve kapta ezt a viszonylag semleges hangzású nevet. Az EDS kezdetektől fogva együttműködött a konzervatív, kereszténydemokrata, liberális szellemiségű európai áramlatokkal, és főleg ahogy a 70-es évektől az Európai Parlament is egyre aktívabb szerepet kezdett játszani, az Európai Néppárt lett az a politikai tömörülés, ami a legközelebb állt hozzánk. Ez odáig vezetett, hogy végül az Európai Néppárt hivatalos diákszervezetének ismerte el az EDS-t, amely végig nagyon aktív hallgatói érdekképviselői tevékenységet folytatott európai szinten. Rengeteg politikai jellegű, felsőoktatáshoz kapcsolódó kampányt vezettek kezdetektől fogva. Ez a tevékenység olyannyira komoly volt, hogy még egy könyv is megjelent néhány éve, amely ezeket összefoglalja. A szervezet egyik volt főtitkára, Holger Thuss írta ezt a könyvet, a címe *Students on the Right Way*, és mindenkinek ajánlom figyelmébe, akit szervezetünk története közelebről érdekel. Partnerszervezete vagyunk az Európa Tanácsnak meg a Schuman Intézetnek is, tehát egy elég kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkezünk. Az EDS tulajdonképpen egy ernyőszervezet, amely a már említett irányultságú szervezeteket fogja össze, az egyes országokból egyet-egyet. Jelenleg 39 tagja van a szervezetnek. Egy-két ország van, ahonnan több szervezet is tag, Magyarországról csak a Fidelitas. Mégis két magyar tagja van az EDS-nek, mert két éve fölvtük a Magyar Ifjúsági Közösséget is, amely a felvidéki magyarság egyik legjelentősebb ifjúsági szervezete. Ők mint kisebbségi szervezet bekerülhettek annak ellenére, hogy főszabályként egy országból csak egy szervezet lehet tag. A tagság így meglehetősen kiterjedt és nem korlátozódik csak az Európai Unió tagországaira, hisz Grúziából, Moldáviából, Fehéroroszországból, Ukrajnából és a balkáni országokból is mindenhol vannak tagjaink. Talán egy-két kivétel van, így Oroszország meg Törökország, de velük is rendszeres kapcsolatban állunk.

*E: Te most még egyetemista vagy?*

*R. T.:* Egészen decemberig az voltam, mert most végeztem.

*E: Visszatekintve, nem volt nehéz összeegyeztetni a tanulást ezzel a tevékenységgel?*

*R. T.:* Nem. Egyrészt, amikor még nem volt funkcióm, vagy csak kisebb funkcióim voltak, akkor azért nem kellett minden eseményen ott lennem, meg elnökségi ülésekre se kellett kiutaznom. Úgyhogy ez ilyen szempontból nem okozott különösebb nehézséget. Általában össze tudtam egyeztetni. Egy-kétszer előfordult, hogy vizsgaidőszak alatt kellett kiutaznom, az problémás volt, de egyébként nem okozott különösebb gondot. Emellett jártam más ügyben is külföldön, hisz a Fidelitas határon túli magyarsággal foglalkozó kabinetjében is tevékenykedtem, és Magyar Ifjúsági Konferenciákon is részt vettem néhány alkalommal. De mindez nem vett el annyi időt, hogy ne tudtam volna a nemzetközi ügyekkel foglalkozni, és mindez működött a tanulás mellett. Most még több időm van, bár ki tudja, meddig? Holnap is elutazom, a most következő egy-két hónapban lesz néhány rendezvénye ennek a szervezetnek, ahova mint tisztségviselőnek muszáj kimennem. Ez eléggé megterhelő, főleg anyagilag, mert nem mindig térítik az útiköltséget. Ez részben önköltséges vállalkozás, tehát az ember lelkesedésből – vagy ki tudja, miért – csinálja.

*E: Ezzel a politikai tevékenységeddel, amúgy kilógtál az egyetemen?*

*R. T.:* Nem, abszolút nem. Ott téma volt a politika az évfolyamtársaim között. Ugye egy jogi egyetemen mindenkinek van közélet iránti érdeklődése, úgyhogy mi ott elég sokat politizáltunk. A szervezetben is több kollégám az egyetemi évfolyamtársaim meg barátaim közül került ki, úgyhogy ilyen szempontból egyáltalán nem lógtam ki a sorból.



*E: Gondolom, politikai nézeteiddel sem, hiszen ott inkább konzervatív a légkör.*

*R. T.:* Igen, ilyen tekintetben sem voltam kirívó. Ami azért persze nem jelenti azt, hogy ne lettek volna politikailag más irányultságúak az évfolyamtársaim, barátaim között, de ez sem okozott problémát. Legfeljebb velük kevesebbet beszéltünk politikáról.

*E: Azt mondják, a 2002-es választáskor sok barátság ment tönkre, ilyesmit te is tapasztaltál?*

*R. T.:* Hát felfokozott hangulat volt, az biztos, de barátságok nem mentek tönkre az én életemben. A rokonságban van olyan, hogy diplomatikusabbá vált a kapcsolat, de hogy barátságok mentek volna tönkre, azt nem mondanám.

*E: Egyébként itthon mit szólnak abhoz, hogy ilyen szinten politizálsz? Hisz életednek egy jelentős részét ez foglalja el.*

*R. T.:* Kezdetben egy kicsit talán, de végül is sose elleneztek igazából a szüleim, hogy én ezzel foglalkozzam, annak ellenére, hogy ők sohasse gondoltak arra, hogy ilyesmibe aktívan beszálljanak. De mindig hagyták, hogy én ezzel foglalkozzam, és amikor sikereket értem el, például megválasztottak valamilyen pozícióra, arra még büszkéek is voltak. Viszont egyáltalán nem erőltették az ilyen irányú tevékenységemet, vagy azt hogy később ilyen pályára menjek. A nagymamám mindig féltett, mert neki az 50-es évekből rossz emlékei voltak, és azoktól mind a mai napig nem tudott megszabadulni. Mindig mondta, hogy vigyázzak, hova megyek, milyen társaságba.

*E: Kitelepítették?*

*R. T.:* Nem, arra hál' Istennek nem került sor, de osztályidegen család voltunk. Nagypapám testvére szerzetespap volt, ráadásul nem is akármilyen beosztásban, úgyhogy nagyon kellett vigyázniuk nekik annak idején. Nagymamámban így benne maradtak ezek a kellemetlen emlékek. Mindent összevetve szabad légkörben csinálhattam azt, amit szerettem. Viszont most már kezdek egy kicsit kihátrálni belőle, mert nem feltétlenül ilyen irányban képzelem el a jövőmet, legfeljebb a nemzetközi szintéren.

*E: Miben csalódtál?*

*R. T.:* Olyan jelenségeket tapasztaltam, amik szerintem politikai oldaltól függetlenül mindegyik politikai csoportosulásban jelen vannak. Láttam, hogy minimális értékű pozíciókért a barátaim egymás torkát képesek átharapni. Én ebbe nem szerettem volna beleszállni, és nagyon szomorú voltam, amikor ilyeneket láttam. Ez egy olyan rendszer, amibe én nem tudok beilleszkedni, és nem is szeretnék. Amikor úgy alakult, hogy valamilyen szinten mégis kénytelen voltam ebben részt venni, akkor nagyon kellemetlen élményeim voltak, úgyhogy amint lehetett, abba is hagytam.

*E: Mennyire volt betekintésed a politikába? Ezek csupán kerületi élmények voltak?*

*R. T.:* Kerületiek. Országos szintre nekem nincs betekintésem. Természetesen a nemzetközi politikában is vannak ilyen jelenségek, de teljesen más nagyságrendben. Ott valahogy lovagiasabb a viszony, ott nem megy annyira egymás gyilkolása a pozíciókért. Néhány esetben persze azért volt rá példa ebben a nemzetközi szervezetben is, de valahogy oda jobban be tudtam illeszkedni, és ott nem érzem, hogy annyira embertelen lenne a légkör. Úgyhogy az nekem sokkal jobban tetszik.

*E: Egyébként mik a terveid most az egyetem után? Van már állásod?*

*R. T.:* Most még nem is kerestem, mert most ezzel a szervezettel annyira el vagyok foglaltva, most annyi dolgom van, meg annyit utazom, hogy tulajdonképpen márciusig tele van a naptárom, most nem is tudnék állandó állást vállalni. Viszont megpályázok egy brüsszeli szakmai gyakorlatot, valószínűleg az Európai Parlamentben fogok néhány hónapot eltölteni. Később pedig külügyi téren szeretnék elhelyezkedni, vagy Brüsszelben vagy a



Külügyminisztériumban, vagy pedig valamilyen nemzetközi szervezetnél. Talán az utóbbi lenne a leginkább kedvemre való. Majd ha kint leszek Brüsszelben, akkor jobban tudok ilyen téren tájékozódni. Úgyhogy egyelőre így néz ki számomra a helyzet. Kollégáimmal, akik hasonló területen vannak, még nem beszéltem erről, bár ismerek néhány embert, akik ugyanígy aktívak voltak a külügy terén, és most diplomataként dolgoznak, vagy Brüsszelben az Európai Bizottságban, vagy az Európai Parlamentben vannak. Úgyhogy azért látok kedvező példákat is. Egyébként meg több pályázatot is megpróbálok, nemcsak politikai vonalon, hanem szakmai téren is. PhD-zni is szeretnék előbb-utóbb. Most megyek vissza Németországba, a göttingeni egyetemre, ahol tavaly augusztusig egy éven keresztül ERASMUS-ösztöndíjasként tanultam, és ott is nézek majd ilyen lehetőséget. De azt is nemzetközi jogból, nemzetközi szervezetekből, vagy kisebbségvédelemből, ami szintén nagyon érdekel. Ilyen téren tudok magamnak valamilyen szakmai karriert elképzelni. Tehát nemcsak azt, hogy a nemzetközi politikában valamilyen politikától függő pozíciót töltsék be, hanem szakmai téren is szívesen dolgoznék. Akár még az egyetemen is. Szívesen tanítok ugyanis, az egyetemen tartottam gyakorlatot római jogból elsőéves hallgatóknak, és nagyon tetszett. Ott egy kicsit ráéreztem a tanítás ízére, úgyhogy ezt szívesen csinálnám később az egyetemen, ha lehetőségem lesz rá. Majd meglátjuk.

*E: A belpolitikából kiábrándultál, de azért, gondolom, van véleményed a politikáról. Mit vársz a következő választásokig tartó időszakról?*

*R. T.:* Megmondom őszintén, hogy semmi jót nem várok. A politikai hangulat vagy az együttműködő képesség biztos nem lesz jobb, legalábbis nem gondolom, hogy javulna ez alatt az idő alatt. Most szerintem úgy néz ki a politikai élet, mintha egy konstans kampányidőszakban lennénk. Nagyon felfokozottak az indulatok, pláne most a népszavazás kapcsán, ami részben joggal, felkorbácsolta az indulatokat. Mint félig erdélyi származású ember, valamilyen szinten személyesen is érintettnek érzem magamat. Ebben például egyértelmű az álláspontom. Az más kérdés, hogy ez az egész milyen okokból vagy milyen megközelítésben került terítékre, hogy helyes volt-e egyáltalán népszavazást kezdeményezni. Mindenesetre most adott egy ilyen helyzet, és ez rányomja a bélyegét a magyar politikai közhangulatra. Még a magyar külpolitikára is, ami engem inkább érdekel. Nem vagyok teljes mértékben elégedett, megmondom őszintén, egyik párttal sem. Nem is vagyok párttag.

*E: Csak a Fidelitasban vagy benne? Azt hiszem, automatikusan a Fideszben is.*

*R. T.:* Nem, ez nem automatikus. Én sosem akartam belépni a pártba. Nem voltam soha párttag, és nem is kívánok a jövőben sem a pártban, sem a párt munkájában részt venni. Ha ugyanis beszálnék a pártba, akkor attól félek, hogy ugyanazokat a jelenségeket tapasztalnám, amiket már kicsiben volt szerencsém az ifjúsági szervezeten belül megélni, amikor még aktív voltam belpolitikai területen. Ez nekem nem hiányzik. Abban azonban tényleg nagyon sokat nyújtott nekem ez a szervezet, hogy el tudtam indulni a nemzetközi pályán, és ott gyakorlatilag Magyarországot is képviselhetem, ez nekem óriási segítség volt. Féltreértés ne essék, egyáltalán nem bántam meg, hogy beléptem a Fidelitasba, csak van egy bizonyos része a politikának, ami engem taszít, amiben szándékosan nem veszek részt.

*E: Biztos van rálátásod, a többi volt szocialista országban is hasonlóan megosztottak a társadalmak?*

*R. T.:* Igen, van ahol még jobban. Egyébként az az érdekes, hogy velük nagyon könnyen meg tudjuk magunkat értetni. Míg egy lengyelrel fél szavakból is értjük egymást, addig



ugyanazt a dolgot, mondjuk egy franciának órákig kell magyarul. Úgyhogy ilyen szempontból társakra találhatunk külföldön is. Általában jellemző, hogy az ezekből az országból jövő kollégáimmal sokkal jobban megértjük egymást, jobban együtt tudunk működni. Remélem, hogy ez majd a nagypolitikában is érezteti a hatását. A kapcsolatokat ilyen szinten is érdemes kiépíteni. Amire még jók ezek a kapcsolatok az az, hogy nagyon mély betekintést nyújtanak egy-egy ország belpolitikájába, és így nagyon jó összehasonlítási lehetőség nyílik a magyarországi viszonyokkal. Sok utam során szembesültem bizony azzal, hogy nálunk sokkal szerencsétlenebb országok is léteznek, ahol gyakorlatilag kilátás sincs arra, hogy valamilyen normális demokratikus politikai rendszer épüljön ki.

*E: Az UFI-ban (Utolsó Figyelmeztetés) publikálsz? Olvastam ugyanis az Interneden, hogy ennek a folyóiratnak is dolgozol.*

*R. T.:* Igen, ott jelentek meg a cikkeim. A lap újjáalakítása óta vagyok annak egyik szerkesztője, körülbelül négy éve.

*E: Meg kell, hogy mondjam, alig ismerem az újságot. Mit jelent az, hogy újjáalakítás?*

*R. T.:* Kezdetben ez a Fidelitas hírlevele volt. Utána határoztuk el, hogy komolyabb formába kellene önteni a dolgot. Néhány év alatt kinőttük magunkat annyira, hogy országos terjesztésű lett a lap. Függetlenné is vált azóta a Fidelitástól, szervezetileg is, meg egyébként is, tehát a szerkesztőség is külön épületben van már évek óta. Politikailag sem függünk már egyáltalán semmiféle szervezettől.

*E: És anyagilag?*

*R. T.:* Anyagilag próbálunk önfenntartókká válni. Most már pénzbe kerül az újság, azelőtt ingyenes terjesztésű volt. Úgyhogy van körülbelül hatezer előfizetője a lapnak, és több mint tízezer példányt terjesztenek újságosoknál. Van egy ifjúsági irányultsága, hisz főleg fiataloknak szól, és viszonylag liberális, de nemzeti érzelmű hangnemben írjuk a cikkeket. Elég sikeresnek mondhatjuk a tevékenységünket. Előfordult, hogy egy miniszter – Kiss Elemérről beszélek – a mi cikkünk nyomán volt kénytelen lemondani. A mi újságunk volt az első, amely felhívta a figyelmet az ügyeire. Ilyen oknyomozó jellegű írások is megjelennek nálunk, még ha a lapnak nem is ez a fő profilja.

*E: Te miről szoktál írni?*

*R. T.:* Külföldi eseményekről, ezenkívül sokáig vezettem a történelmi, a múltidéző rovatunkat. Most már nem, inkább útleírásokat jelentetek meg, jóval ritkábban politikai publicisztikát.

*E: Másból is szoktál publikálni?*

*R. T.:* Volt olyan, hogy külföldi újságok kértek meg, hogy írjak politikai jellegű cikket, de az egy-egy alkalom volt csupán, rendszeresen nem írok máshova. Van olyan kollégám, aki régebben a Magyar Nemzetnek dolgozott, de azóta már ő sem. Egyébként nagyszemű társaság alakult ki a szerkesztőségen belül, úgyhogy itt is, mármint az újságírás területén is nagyon jó tapasztalatokat szereztem, s ezt folytatni is fogom, ameddig tudom, amíg lesz rá időm meg energiám, mert nagyon szívesen csinálom.

*E: Ebben az utcában laksz egy szomszéd házban. Az a lakás a te neveden van?*

*R. T.:* Nem az én nevemen van. De az nem is lakás igazából, inkább irodahelyiség, ami át lett alakítva lakássá. Lényegében egy kisebb szoba, van hozzá fürdőszoba kint a folyosón, meg egy konyha, amit nem használok. Azelőtt a nagymamám lakott benne. De jó, mert így végül is külön lakom. Ez a lakás, ahol most vagyunk, már kicsi volt a családnak.

*E: Egyedül élsz?*

*R. T.:* Igen, egyedülre egyedül, de azért rendezett a magánéletem.



*E: Egyébként nálad szempont, hogy a párod is hasonló világnézetű, vallásos legyen?*

*R. T.: Igen, feltétlenül. Szerintem egy párkapcsolatnál nagyon fontos szempont az, hogy világnézetileg egy platformon legyenek a felek.*

*E: Te változatlanul gyakorló katolikus vagy?*

*R. T.: Igen, ahogy a barátaim többsége is. De vannak olyan barátaim is, akik abszolút más világnézetűek, és velük is nagyon jó kapcsolatot tudtam kialakítani. Sőt, a szüleimnek is vannak ilyen barátai, akikkel rendszeresen összejárnak, és sincs semmiféle összezördülés. Amikor kint voltam Németországban, kapcsolatba kerültem olyan magyarokkal, akik sok tekintetben nem olyan nézeteket képviseltek, mint én, és ennek igazából nagyon örülök, mert így egy kicsit tágabb lett a látóterem. Jobban meg tudom érteni azokat, akik másképp gondolkodnak. Ha már Németországot említettem, annyit még szeretnék elmondani, hogy nagyon örülök annak, hogy ki tudtam jutni egy évre, és egy idegen közegbe beilleszkedtem, hogy kipróbálhattam, milyen egy másfajta környezetben élni, dolgozni meg tanulni. Ez is nagyon hasznos volt.*

*E: Kollégiumban laktál?*

*R. T.: Igen, persze. Ott valamilyen szinten az embernek magának kellett magáról gondoskodnia, tehát nem volt, aki főzön vagy mosson rám. Ez mindenképpen jó tapasztalat volt számomra. Olyan jó barátokat szereztem, hogy most is járok vissza látogatóba. Meg az ember össze-vissza kirándult, megismerte a vidéket, az embereket. Nekem nagyon tetszett, pedig egyébként idegen közeg, ráadásul Észak-Németország. Mégis kedvező tapasztalataim voltak, mert a németeknek például nem kell magyarázni, hogy Magyarország micsoda, merre van, hisz legalábbis sztereotípiáik vannak rólunk, és valamilyen szinten meg is becsülnék bennünket. A magyar diákoknak például kifejezetten jó hírük van. Azt mondják, nemcsak professzorok, hanem diákok is, hogy főleg tanulmányilag sokkal jobbak vagyunk, mint a bennszülött németek. Göttingenben egy elég jól működő magyar klub is van, ahol rengeteg kulturális eseményt, például filmklubokat szerveztünk. A németeket is bevontuk, hogy a magyar kultúrát, életet egy kicsit megismertessük velük. Főleg akkor nyílt erre lehetőség, amikor az Unióhoz való csatlakozást ünnepeltük tavaly májusban. Akkor minden újonnan csatlakozó országnak lehetőséget biztosítottak arra, hogy kicsit prezentálja magát és bemutassa a nemzeti sajátosságait meg értékeit, és ez elég jól sikerült. Németországban is próbáltam egyébként valamennyire politizálni. Beléptem a kinti partnerszervezetünkbe, a legnagyobb kereszténydemokrata németországi diákszervezetbe. Egy ideig részt vettem benne, de nem voltam aktív, mert olyan dolgokról volt szó, amik engem kevésbé érintettek. Úgyhogy nem voltam motivált, hogy ezekben kiálljak vagy elmenjek velük például tüntetni.*

*Az interjút Tomasz Gábor készítette*

*„A liberalizmus számomra a kisember védelmét is jelenti”*

## Csőzik László, az Új Generáció elnöke

*Educatio: Kérem, meséljen a gyerekkoráról, a szüleiéről, arról a helyről, ahol felnőtt.*

*Csőzik László: Baján születtem, 1975-ben, ott is nőttem fel. Ez egy negyvenezres település Dél-Magyarországon, Észak-Bácskában, ahonnan száz kilométerre található a legközelebbi nagyváros (Kecskemét, Pécs, Szeged). Baja tehát kívül esik a régióközpontok*